

Černobílé šoty z Tibetu padesátých let? V premiéře ve výstavní expozici

20.2.2024 - | Masarykova univerzita

Kniha Jana Vinaře Tibet - země, kde lidé dohánějí celé tisíciletí jediným skokem je reportáží českého novináře, který Tibet navštívil těsně po povstání a útěku 14. dalajlamy do indického exilu v březnu 1959.

Představuje svědectví vypovídající o počátcích čínského ideologického civilizačního projektu na „střeše světa“ i o tehdejší budovatelské nadšenosti levicových intelektuálů z východního i západního bloku. „Jak už dnes víme, Tibet – ani s pomocí bratrských mas čínského lidu, Komunistické strany Číny a Čínské lidové osvobozené armády – tisíciletí jedním skokem nedohnal. Onen „velký skok“, který Čínská lidová republika pod Maovým vedením v onom osudném roce 1959 učinila, skončil velkým fiaskem a tragickým hladomorem, při kterém zemřely desítky milionů lidí,“ říká Luboš Bělka z Ústavu religionistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Víra Jana Vinaře ve spravedlivější a lepší společnost nakonec zcela vyhasla, po návratu z Tibetu pak v roce 1968 opustil Československo.

Výstava představí černobílé snímky – výseče ze záběrů unikátního filmového materiálu nazvaného **Šoty z Tibetu 1959**, jehož autorem je neznámý čínský kameraman. Tomuto filmu, natočenému ve formátu 16 mm, se ve své badatelské práci věnovali právě Luboš Bělka se sinoložkou Kamilou Hladíkovou, kteří dosud nezveřejněné filmové záběry konfrontovali s Vinařovým textem a vytvořili kritickou edici, z níž výstava vychází. „Populární představy Západu zpravidla vizualizují Tibet jako bájně království ducha, věčně neměnnou Šangri-Lu, která tragicky skončila ve spárech rudé Číny. Vinařova historická reportáž zemi ukazuje bez mystického závoje a přikrašlování, tak jak ji v padesátých letech viděla naše ‚pokroková‘ inteligence oddaná ideálům komunismu. Vyprávění o Tibetu je tedy tak trochu i vyprávěním o nás a naší minulosti,“ uvedla Kamila Hladíková.

Součástí vernisáže bude komentovaná projekce zmíněného filmu, který je bez zvuku a titulků, na ni naváže beseda s Lubošem Bělkou z Ústavu religionistiky FF MU. Pro zájemce bude připravena ochutnávka čajů himálajského podhůří z čajových zahrad Nepálu a Darjeelingu, o niž se postarají čajovníci brněnské Chajovny.

Výstava začne v předvečer 65. výročí protičínského povstání ve Lhase. Jednou z doprovodných akcí k výstavě bude dubnové promítání čtyřicetiminutového čínského dokumentárního černobílého filmu Potlačení povstání v Tibetu z roku 1959, a to včetně besedy s Brňany, do níž se zapojí přední čeští tibetanisté a tibetanistky. Dále výstavu doplní tematická přednáška se sinoložkou Kamilou Hladíkovou a studentkou Martinou Střechovou.

Doprovodný program k výstavě (pro veřejnost):

18. března, 18 hodin: Potlačení povstání v Tibetu (ČLR, 1959, čb, 40 min.) komentovaná projekce dokumentu

7. května, 17 hodin: Eat, Pray, Slay aneb Tři měsíce v Nepálu Tiny Střechové (studentka Martina Střechová pohovoří o svém dobrodružství během učení angličtiny malých mnišek v buddhistickém klášteře, přiblíží trek pohořím Himálaje aj.)

14. května, 17 hodin: přednáška sinoložky Kamily Hladíkové na téma Tibetu v současnosti a obrazu, který o něm vytvářejí influenceri podporovaní čínskými orgány

Vstup na vernisáž i doprovodné akce je volný, Čítárna / kavárna kaFFe sídlí v ulici Arna Nováka 1 v Brně. Vstup je možný přímo z ulice přes kavárnu nebo nádvořím fakulty přes budovu D.

<https://www.muni.cz/pro-media/tiskove-zpravy/cernobile-soty-z-tibetu-padesatych-let-v-premiere-ve-vestavni-expozici>